

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan osavuosikatsaus 1.1. - 31.3.2023

KAKOLK 25.04.2023 § 29
193/02.02.01/2023

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2023 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan lauta- ja johtokunnille pääsääntöisesti kuukausittain. Ensimmäinen raportti laaditaan helmikuun lopun tilanteesta.

Osavuosikatsaukset laaditaan maalís-, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosennusteen lisäksi myös talousarvion toiminnallisten tavoitteiden ja yksiköiden omien käyttösuunnitelmatavoitteiden toteutumisesta.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talouden toteuma tammi-maaliskuulta 2023 palvelualueittain.

	2023	2022
Talous- ja hallintopalvelut	20,1 %	49,8 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelut	0,6 %	6,0 %
Koulutuspalvelut	23,7 %	23,3 %
Varhaiskasvatuspalvelut	24,7 %	23,8 %
Yhteensä	21,3 %	21,7 %

Yhteenvedo:

Talous- ja hallintopalveluiden vuosi on edennyt odotetusti.

Hyvinvoinnin edistämisen palveluissa on ylityspainetta noin 1 M€. Ylityspaine jakaantuu palvelutarpeen kasvuun ja osittain sairauspoissaolojen kohonneeseen tasoon. Kustannuspaine kohdistuu erityisesti vammaisten lasten opetuksen henkilöstökuluihin 0,5 M€, eli opettajiin ja koulunkäynninohjaajiin. Osa edellä kuvatuista kuluista kohdistuu kieli- ja kulttuuriryhmien pienluokkaopetusta vaativien oppilaiden kustannuksiin (mm. Ukrainasta ja Venäjältä saapuneisiin lapsiin), joita osittain korvataan kaupungille takautuvasti. Kotikuntalaisten vammaisten oppilaiden määrän lisäystä kompensoi kasvavat valtionosuudet. Lisäksi ylityspainetta on muussa erityisopetuksessa ja koulunkäynninohjaajissa 0,4 M€. Varhaiskasvatuksen avustajissa ylityspaine on 0,1 M€, joka johtuu kolmiportaisen tuen lakimuutoksesta aiheutuneesta tuen tarpeen kasvusta. Ennakoivina toimenpiteinä huomiota kiinnitetään sairauspoissaolo-ohjeistukseen ja syyslukukauden resursoinnin perusteisiin, joilla ylitystä pyritään pienentämään loppuvuoden aikana.

Koulutuspalveluissa ylityspaine suhteessa talousarvioon on 0,8 M€. Tästä 0,7 M€ kohdistuu kieli- ja kulttuuriryhmien opetukseen. Ylitys ei aiheuta toimenpiteitä, koska valtionosuudet ja -avustukset kattavat pääosan ylityksestä. Perusopetuksen osalta odotamme 0,4M€ ylitystä ja lukiokoulutuksen osalta 0,3 M€ alitusta. Myös koulutuspalveluissa huomiota kiinnitetään sairauspoissaolo-ohjeistukseen.

Varhaiskasvatuksen ylityspaine on 2,05 M€. Ylityspainetta pienentää ennakoitua suurempi hankerahoitus (0,15 M€). Ylityspaineet kohdistuvat päiväkoteihin (1,4 M€, henkilöstökulut), yksityiseen varhaiskasvatukseen (0,3 M€, lapsimäärän kasvu ja tuen kertoimet) ja kotihoidontukeen (0,5 M€, alle 3-vuotiaiden kotihoidon kasvu). Ylityksen pienentämiseksi jatketaan jo vuoden alussa aloitettuja toimenpiteitä kuten poissaolojen kohdalla sisäisten järjestelyjen tehostaminen, lähiyksiköiden yhteistyön tiivistäminen, keskittyminen vain pakollisiin hankintoihin ja esihenkilöiden talousseurannan vahvistaminen.

Palvelualueiden alkuvuoden keskeisin toiminta:

Talous- ja hallintopalvelut

Talous- ja hallintopalveluissa jatketaan toiminnan kehittämistä. Kehitystyössä on huomioitu uusien työtilojen vaatimat työtapojen muutokset. Lisäksi on järjestetty uusiin työtiloihin liittyen työpajoja, mihin on osallistunut henkilöstöä. Taloustiimiin tehtiin korvaava rekrytointi ja uusi taloussihteeri aloitti maaliskuussa.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelut

Yhteisöotalo Satamalla alkuvuosi on ollut aktiivinen. Käyntikertoja on kertynyt 800. Kerhotalo Ruplalla on päiväaikaiset vuorot täysvarattuja. Tilakyselyjä molempiin paikkoihin on riittänyt runsaasti.

Vuoden ensimmäinen järjestötapaaminen sekä asukasillat jokaisessa pitäjässä pidetty. Tapaamisten keskeisenä teemana oli kaupungin ja hyvinvointialueen avustusuudistus. Lausuntoa Pohjois-Karjalan kuntien ja hyvinvointialueen yhteistyösopimuksesta on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä kaikkien alueen kuntien kanssa.

Maahanmuuton vilkastuminen Ukrainan tilanteen sekä työvoimapulan paikkaustoimenpiteiden vuoksi (Riverian opiskelijat) näkyy valmistavan opetuksen lisäksi myös perusopetusikäisten oppilaiden luokkamutoisen erityisopetus- sekä ohjaajatarpeen lisääntymisenä. Olemmekin perustaneet Karsikon koululle uuden opetusryhmän näille oppilaille.

Opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi vuodelle 2022–2023 Joensuun varhaiskasvatukseen 1 512 000 € valtion erityisavustusta tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Tällä rahoituksella on jatkettu lumiukko/ lumikki –toimintaa, perheohjaajien toimintaa, palkattu ylimääräisiä kasvatusvastuullisia sekä avustajia sekä tuettu eri kieli- ja kulttuuriryhmistä tulevia lapsia.

Esi- ja perusopetukseen opetus- ja kulttuuriministeriö myönsi vuodelle 2022–2023 Joensuulle valtion erityisavustusta 1 210 000 €, josta noin 260 000 € kohdentui Itä-Suomen yliopiston harjoittelukoululle. Valtion erityisavustus on tarkoitettu esi- ja perusopetuksen tasa-arvoisuuden, yhdenvertaisuuden ja lähikouluperiaatteen sekä inklusiivisen toimintakulttuurin vahvistamiseen. Tällä rahoituksella on jatkettu mm. kouluikäismättömien oppilaiden opettajien, kieli- ja kulttuuriryhmien opettajien ja ohjaajien sekä muiden resurssiopettajien ja –ohjaajien toimintaa.

OKM:n myöntämän varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi saadun erityisavustuksen käyttö on käynnistynyt tammikuussa.

Lapsiystävällinen kunta –toimintasuunnitelman toteutus etenee aikataulussa. Lapsivaikutusten arvioinnille (LAVA) on laadittu ohjeistus ja sähköinen työkalu osana laajempaa ennakkovaikutusten arviointi (EVA) -kokonaisuutta. Kaupungin perehdytysohjelman ja intran uudistuksen yhteydessä on tuotettu materiaalia, joka perehdyttää kaupungin henkilöstöä lapsen oikeuksiin ja jalkauttaa niitä käytännön työhön.

Ehkäisevän päihdetyön suunnitelman toimenpideoasio on päivitetty maaliskuussa.

Nuorisokeskus Whisper avasi ovensa kauppakeskus Iso Myyssä 30.1. Whisperin kävijämäärä on vakiintunut lähelle 100 kävijää/toimintailta. Kaikille avoimia ovia vietettiin 22.3. ja nuorille avajaistapahtuma järjestettiin yhteistyössä Music against drugsin kanssa 31.3.

Itä-Suomen AVI on myöntänyt etsivälle nuorisotyölle valtionavustusta 150 000 €. Määrä on sama kuin vuonna 2022. Vuoden alusta uusia tavoittelu pyyntöjä

etsivään nuorisotyöhön on tullut n. 100 kpl, siitä n. 50 % Riverialta. Erityisnuorisotyön toimisto siirtyi vuoden alusta kauppakeskus Iso myyhy (Etsivä nuorisotyö, Harrastuspankki ja erityisnuorisotyöntekijät).

Nuorisovaltuuston toimintakausi alkoi. Nuoret järjestivät ennen eduskuntavaaleja vaalipaneelin livenä, jota seurasi 225 erillistä katsojaa, joista moni oli koululuokkia, joten tavoitettu katsojamäärä on moninkertainen.

Koulutuspalvelut

Oppilaaksioton päätyttyä käynnistyi perinteisesti koulujen lukuvuoden 2023–2024 opetusjärjestelyjen suunnittelu käytössä olevan tuntikehyksen puitteissa sekä tarvittavan opetushenkilöstön rekrytointi.

Ukrainan sodan ja Riverian kasvaneen ulkomaisten opiskelijoiden määrän takia valmistavan opetuksen (VALO) oppilasmäärät kasvoivat edelleen maaliskuussa. Valmistavan oppilaita on 202. Ryhmät ovat täysiä ja uusia ryhmiä joudutaan luultavasti perustamaan vielä loppukevään aikana.

Owal Group Oy:n toteuttamassa Suomi/ruotsi toisena kielenä (S2) -opetuksen nykytilan arvioinnissa todetaan perusopetuksen S2-opetuksen toteutushaasteiden liittyvän riittävän S2-opetuksen tarjontaan, etenkin myöhään maahan tulleille oppilaille. Tämä arviointi sekä Kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (Karvi) valmistavan opetuksen ja oman äidinkielen opetuksen arviointi on ollut esillä mediassa laajasti viime aikoina. Opetus- ja kulttuuriministeriön asettaman maahanmuuttotustaisten oppilaiden perustaitojen ja opetuskielen vahvistamisen toimenpideohjelman ohjausryhmän tehtävänä on tukea uuden toimenpideohjelman toimeenpanoa ja valmistella maahanmuuttotustaisten oppilaiden perustaitojen, opetuskielen ja tuen vahvistamista perusopetuksessa koskevaa valtakunnallista kehittämissuunnitelmaa vuosille 2023–2026. Tavoitteena tulisi Opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) virkanäkemyksen suuntaisesti tukea maahanmuuttajien integroitumista yhteiskuntaan sekä riittävän kansalliskielten taidon omaksumista kestävän maahanmuuton edistämiseksi. Työryhmään pyydettiin myös Joensuun kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen palvelupäällikkö asiantuntijajäseneksi, koska Joensuun kehittämismalleista ja kieku-opetuksen toteutuksesta ollaan kiinnostuneita laajasti koko Suomessa.

Pielisjoen koulun II-vaiheen muutostyöt etenevät suunnitellusti. Tilat valmistuvat 30.6.2023 mennessä, jonka jälkeen tilat kalustetaan ja varustetaan syyslukukauden alkuun mennessä.

Sirkkalan liikkumiskeskus valmistuu Pielisjoen koulun yhteyteen 31.8.2023 mennessä. Tiloissa on Pielisjoen koulun liikunnan ja musiikin opetuksen tilat. Syyslukukauden alku vaatii lyhytkestoisia poikkeusjärjestelyitä ennen kuin opetus pääsee siirtymään liikkumiskeskuksen puolelle.

Enon uuden koulun rakentaminen aloitetaan kevätlukukauden 2023 päätyttyä. Enon vanhan lukiorakennuksen muutostyöt alkavat 1.1.2024. Vanhan lukio rakennuksen ollessa remontissa, saadaan kevätlukukauden 2024 opetus järjestettyä pihapiirin tiloissa.

Hammaslahden koulun suunnittelu etenee. Rakennuslupa haetaan kevään 2023 aikana ja urakkalaskenta käynnistyy elokuussa 2023. Rakentaminen aloitetaan vuoden 2023 lopussa.

Vanha Lyseon lukion rakennus on ollut myynnissä. Tämän vuoksi tiloissa toimineille aikuisten perusopetukselle ja tutkintokoulutukseen valmentavalle koulutus (TUVA) vuokrataan tilat Tiedepuistolta 1.8.2023 alkaen. Vanhalle lyseon lukiolle jää tämän jälkeen tarvittaessa vain yksittäisiä valmistavan opetuksen (VALO) ryhmiä.

Varhaiskasvatuspalvelut

Maaliskuussa varhaiskasvatuksen keskiössä on ollut talous. Esihenkilöiden tapaamisissa on pohdittu, miten voimme vähentää menoja nyt ja tulevaisuudessa; toimia sekä kustannustehokkaasti että laadukkaasti. Vaikka kyseiseen yhtälöön ei ole helppoja ratkaisuja, esihenkilöiden kanssa on yhdessä löydetty toimivia menetelmiä: työntekijöiden poissaolojen kohdalla tehdään ensin mahdolliset sisäiset järjestelyt ja vasta sen jälkeen hankitaan ulkopuolinen sijainen sille ajalle, jolle on todellinen tarve, lähiyksiköiden yhteistyön tehostaminen (työparit), huomion kiinnittäminen usein tehtäviin hankintoihin sekä toisten vinkkaaminen hyvistä ja edullisista tuotteista (suojaliinat ja -tossut sekä kumihanskat) ja yleisen tuen tehostaminen. Mitään ylimää räisiä hankintoja ei tällä hetkellä tehdä, mutta hankinnat avataan heti, kun se on mahdollista. Henkilöstömitoituksesta ja lasten turvallisuuteen liittyvistä asioista ei kuitenkaan tingitä missään vaiheessa.

Jokainen esihenkilö, jonka yksikössä helmikuun henkilöstökulut olivat yli 16,7 %, kävi taloussuunnittelijan luona tarkistamassa, kuinka monelle työntekijälle oli tehty palkkavaraus vuodelle 2023 ja kuinka monelle työntekijälle todellisuudessa maksettiin palkkaa tällä hetkellä. Tarkistuksissa tuli esille, että meillä on edelleen parantamista tarkkuudessa ja huolessisuudessa. Lisäksi palkkatarkastelua on tehtävä säännöllisesti, jotta palkat menevät oikeilta kustannuspaikoilta ja oikean prosentin mukaisesti. Esihenkilöt seuraavat henkilöstökuluja jatkuvasti varhaiskasvatuksen oman talouden seurantaaulukon ja Tanen (kaupungin talouden seurantaohjelma) kautta.

Maaliskuussa keskusteltiin sekä pääluottamusmiesten että varhaiskasvatuksen esihenkilöiden kanssa sairaspöissaolojen myöntämiseen liittyvistä linjauksista ja sovimme, että jokainen esihenkilö käy vielä läpi yksikön työntekijöiden kanssa Intrassa olevan ohjeistuksen Sairausloman myöntäminen. Näin varmistamme, että kaikilla on yhteinen ymmärrys kyseiseen asiaan liittyen.

Maaliskuussa vietettiin valtakunnallista varhaiskasvatuspäivää 16.3.2023 ja kaupungin varhaiskasvatuksen työntekijöitä muistettiin ja kiitettiin pienillä herkuilla. Kaupungin varhaiskasvatuksen hallinto ja Lippulaiva-päiväkodit pitivät Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen kanssa tapaamisen Itä-Suomen yliopistolla 15.3.2023. Tapaamisessa vaihdettiin kuulumisia ja keskusteltiin varhaiskasvatuksen opettajakoulutukseen liittyvistä toiveista ja odotuksista sekä uusista yhteistyömuodoista. Ensimmäinen Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen ja Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen yhteinen pedagoginen kahvila järjestetään 30.5.2023 Tiedepuistolla. Itä-Suomen yliopisto esittelee tuolloin kaupungin varhaiskasvatuksen työntekijöille uusimpia varhaiskasvatuksen tutkimuksia sekä niiden tuloksia.

Valmistelija: talouspäällikkö, taloussuunnittelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:
Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

merkitä tiedokseen osavuositarkastuksen ajalta 1.1. – 31.3.2023

Päätös:
Merkittiin tiedoksi.